

KÉZIRATOS VERSGYŰJTEMÉNY 1842-BŐL¹

JÁNOS ISTVÁN

A versgyűjteményt Stoll Béla alapvető bibliográfiája nem tartalmazza², eredetét tekintve pedig feltehetően sárospataki provenienciájú lehet, tekintettel arra, hogy tartalmi szempontból igen nagy hasonlatosságot mutat számos, általunk már publikált sárospataki eredetű versgyűjteménnyel.³ A gyűjteményben szereplő legkorábbi dátummal ellátott bejegyzés 1842-ből származik (337. lap.). A 371. lapon olvasható bejegyzés alapján a gyűjtemény egykori tulajdonosa ill. másolója bizonyos Chyk Mihály miskolci polgár volt 1846-ban, ezt követően került az előzéklap posszeszor bejegyzése szerint Mizser Lajos tulajdonába: *Mizser Lajos ref. Tanító tulajdona, Cserépfalu, 1920. Karácsony.*⁴

A 13 x 20 cm méretű, barna bőrkötésű kötet gerincén a *Mindenes gyűjtemény* felirat olvasható, s 388 + X számozott oldalt tartalmaz, zömében egy kéz írása, s igen valószínűnek látszik, hogy a legtöbb vers nyomtatott szövegről készült másolat, s jellemző a gyűjtemény összeállítójára a tudatos válogatás, megszerkesztettségre való törekvés. Eszerint a kötet első fele a szinte valamennyi felvilágosodás kori versgyűjteményben helyet kapó Csokonai-, Kovács József-, Fáy András-költemények után a klasszicista és a romantikus költészet darabjai kapnak helyet. Virág Benedek, Dayka Gábor, Ányos Pál, Szemere Pál, Kölcsey Ferenc, Hutter Antal, Kulcsár István, Ferge István néhány verse mellett kitüntetett figyelmet szentel a költészetrajongó Chyk Mihály Berzsényi Dánielnek, akitől egész terjedelmes válogatást közöl, valószínűleg a Helmeczy-féle kiadás alapján.⁵ Chyk Mihály tehát olyan antológiát szerkesztett, melyben egyaránt képviselve van a tradicionális kollégiumi izlésvilág és az igényes, nyomtatott irodalom, beleértve a Társalkodó című folyóiratból kimásolt néhány verset is. Gyűjteményünk tehát szerkesztésében és a művek kiválasztásában inkább elszakadást jelent a kollégiumi hagyományoktól, s egy reformkori átlagolvasó izlésvilágába enged bepillantást. Bizonyítja továbbá, hogy változatlan formában ugyan, de megváltozott tartalommal tovább élnek a kéziratok antológiák, melyek iránti igényt a könyvkereskedelem még nem tudja kielégíteni, s a válogatás is olyan szelekció eredménye, melyben egyre nagyobb súlyt kapnak az esztétikai és hazafias szempontok. Ez a tendencia a protestáns papság és a művelt középosztálybeli olvasók által készített antológiákban érvényesül elsősorban, akiknek

¹ A tanulmány az OTKA T 025408 sz. pályázat keretében készült.

² Stoll Béla, *A magyar kéziratok énekeskönyvek és versgyűjtemények bibliográfiája (1565–1840)*. Bp. 1962.

³ KOMÁROMI Sándor, *A XVIII. századi sárospataki kéziratok énekeskönyvek és versgyűjtemények*. Debrecen, 1992. JÁNOS István, *Ismeretlen kéziratok versgyűjtemény a XIX. sz. elejéről*. In: *A miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei* 24. 87–92. Uő. *Reformkori kéziratok versgyűjtemény a Szerencsi Múzeumban*. I. m. 26. 206–210. Uő. *Komáromi János versgyűjteménye*. In: *Kultúra és tradíció*. Szerk.: Viga Gyula. Miskolc, 1992. 449–510.

⁴ Mizser Lajos (1896–1981.) református tanító, a gyűjtemény jelenlegi tulajdonosának, dr. Mizser Lajos főiskolai tanárnak apja. Ezúton is köszönetet mondok dr. Mizser Lajosnak, hogy a gyűjteményt rendelkezésemre bocsátotta.

⁵ Berzsényi Dániel versei. Kiadta egy Kalauz Értekezéssel megtoldva Helmeczy Mihály. Pest, 1816.

szellemi nyitottságára leginkább támaszkodhatott a Kazinczy fellépésével új irányt vett irodalom. Ilyen jellegű, viszonylag terjedelmes versgyűjteményt szerkesztett – többek között – pl. Rácz Pál, aki előbb a Komárom megyei Csuzán, majd a Baranya megyei Kopácson volt református lelkész, teljesen kihagyva antológiájából a népszerű és alkalmi költészet darabjait, s egy-két kivételtől eltekintve, csak a kortárs költők műveit másolta együvé, jelentős számban vonultatva föl a hazafias líra alkotásait.⁶ Néhány darabnál érezhető az a késő barokk költői virtuozitás, mely a jezsuita poétikák⁷ által is tárgyalt *technopaedion* műfaját jelenti. Ilyen kötetünk 1. sz. darabja, mely egy virtuóz rákvers Rudnay Sándor esztergomi primás személyére.

Az alábbiakban a gyűjtemény részletes leírását közöljük a már régebben alkalmazott következő gyakorlati szempontok szerint:⁸ minden vers (vagy próza) kap egy sor-számot, közöljük továbbá a lapszámot, a címet, a kezdősört, a verssorok számát, s és – ha ez megállapítható – a szerzőt. A kommentárokat, kiegészítéseket, rövidítéseket [...] különíti el a gyűjtemény eredeti szövegétől.

[1.] 1. *Versus Cancrini ad Primatem Rudnay.*⁹

[Ks] *Pauperibus sua dat gratis, nec munera curat* [6 sor disztichon].

[2.] 1. *Szemere Albert Levele az Öccséhez Lászlóhoz mikor az Pápistává lett.* [Ks] *Édes öcsém László!* [30 sor próza].

[3.] 3. *Több egy fiú mint ezer Leány vagy a' Pánki Csuda. Melly történet 1817-be. A nagy. Tettes Pilási és Szilási Szilasy László Úrnak több Leány gyermekek születése után el lankadt reménysége fel vidulására István Fia születésén. Csupa férfi barátjai számára F.A.*¹⁰

[Ks] *Egy pohár bort ide szomjúhozó Músám,* [244 sor]

[4.] 14. *Templom elengedetés.* [Ks] *Az Anya szent egyház 'sindelyes aklába* [12 sor] *Szigethy Gábor S. Patakon.*¹¹

[5.] 15. *A Fellegvár formájának és megvételésének le írása.* [Ks] *Ne csudáld Barátom, hogy a Felleg várnak* [210 sor] *Cs. V.M.*¹²

⁶ A kéziratok antológiák és olvasónaplók reformkorban betöltött szerepéről ld. FÜLÖP Géza, *A magyar olvasóközönség a felvilágosodás idején és a reformkorban.* Bp. 1963.

⁷ pl. MOESCH Lukács, *Vita poetica...* Nagyszombat, 1693.

⁸ A leírás elveire nézve l. *Kilián István, Barla szabó János versgyűjteménye 1824-ből. A Debreceni Déry Múzeum évkönyve,* 1981. Debrecen, 1984. 481–496.

⁹ Rákversek Rudnay primáshoz. Rudnay Sándor (1760–1831) esztergomi érseket a szegények önzetlen patrónusaként dicsőíti az epigramma, visszafelé olvasva azonban épp ellenkező értelmet kapunk. A rákvers (versus cancrinus) műfajáról l. *Kilián István, A régi magyar képv. Bp. 1998.* 314. A költeményt poétikai különlegessége okán teljes egészében közöljük:

VERSUS CANCRINI AD PRIMATEM RUDNAY

*Pauperibus sua dat gratis, nec munera curat
Curia Papalis, quod modo perspicimus.
Laus tua, non tua sors, virtus, non gratia Regum
Scandere te fecit, culmen ad eximium.
Conditio tua sit stabilis, nec tempore parvo
Vivere concedat te Deus Omnipotens.*

¹⁰ Fáy András trágár és erotikus művei kedvelt darabjai a kollégiumi versgyűjteményeknek.

¹¹ Szigethy Gábor pataki diák observatorhoz intézett szellemes verses kérelme a vasárnapi templomlátogatás elengedése ügyében.

¹² Csokonai Vitéz Mihály: *A pendelbergai vár formája s megvéttele.*

- [6.] 24. *Péczei József Sírverse*. [Ks] *Útazó! Ki hamva van itt megtisztelve* [8 sor] Kovács József.¹³
- [7.] 24. *Julishoz*. [Ks] *Julcsa! Ne tarcsa a' Rósával* [6 sor] Kovács József.
- [8.] 25. *A' Tök panasza*. [Ks] *Halljátok meg panaszaimat és szánjatok meg* [8 oldal próza] F.A.¹⁴
- [9.] 33. *Minek adjam a' Fiamat?* [Ks] *Szép dolog uraságra születni, hintón vágatni...* [4 oldal próza] F.A. által.¹⁵
- [10.] 37. *Epistola Pontificis Romani ad Caesarem Josephum Idum*. [Ks] *Notum sit Tibi Imperator!* [6 sor próza]
- [11.] 38. *Responsio Josephi Ildi*. [Ks] *Sancti Apostoli Petri beate* [8 sor].
- [12.] 39. *Az Isteneknek az elsőségén való veszekedések 's osztozások* [Ks] *Hogy a' vén Saturnus ki holt* [326 sor] Cs. Vitéz Mihály által.¹⁶
- [13.] 55. *Tolvaj Isten vagy Crimen raptus* [Ks] *Hajdan a' régi világnak* [488 sor] Csokonai Vitéz Mihály által.¹⁷
- [14.] 81. *Két Forintos Tallér Mária Terézia Krajczára, és a' Kajla Márjás Együtt Beszélgetések*. [Ks] *Jó napot Pajtás! Be régen* [224 sor] Horváth Ádám által 1800.¹⁸
- [15.] 93. *A' Munkásságról*. [Ks] *Szedj gyönyörű Rózsaszálat* [12 sor] Cs. Vitéz Mihály által.¹⁹
- [16.] 94. *Csók és bor*. [Ks] *Egyedül csak a csók és a szőlő nedve* [2 sor]
- [17.] 94. *Egy könyvrőli Ítélet*. [Ks] *A' Deák, a' Görög és a' 'Sidó R-nek* [2 sor].²⁰
- [18.] 94. *Egy fősvény halála*. [Ks] *A' beteg 'Sugori egyszer észre vette:* [6 sor].
- [19.] 94. *Susannához (Koszorú vers)* [Ks] *'Susánna Rózsái között* [4 sor] CsVM által.²¹
- [20.] 95. *Az 1809dik évi felült Nemes Sereghez*. [Ks] *Ülj fel Magyar a' Lovadra*, [64 sor]
- [21.] 99. *Rejtvény*. [Ks] *Mi az, a' mi halva holt magzatokat szül?* [10 sor + 10 sor Jegyzés prózában]
- [22.] 100. *Epigramma a' Nádor Ispánné halálára*. [Ks] *A' neki szépült Budára* [6 sor] Csokonai Vitéz Mihály által.
- [23.] 101. *Manczi Kis Asszonyhoz*. [Ks] *Sír a Bölcs, vagy pedig nevet* [72 sor] Kovács József.
- [24.] 105. *A' Szántóvetőhöz*. [Ks] *Ni mint iszik az ártatlan* [96 sor] Kiss Áron²²
- [25.] 111. *Kevéssel jár é a Csizmadiaság? Sőt inkább sokkal jár*. [Ks] *Bicskia, Musta, Dikics, Hosszútű, Sámfa, Kerekszék* [8 sor disztichton a csizmadiaszerszámokról]
- [26–30] 112. *Kiki a' maga balját nyúzza – Magyarúl ugyanez – Élni kell a hazáért – Új Logica – A' Méh* [Öt epigramma. Kskk] *Basti al nochiero – A Hajós örömet beszél*

¹³ (Rím) Kovács József (1780–1819) a diákköltők példaképe, rokokó népiessége, erotikája olykor a vulgaritással társul. Dunántúlon volt iskolamester és segédlelkész, mígnem részegen elkövetett templomgyalázás vétkéért börtönre ítélték, s ott halt meg. BÀN–JULOW, i.m. 249. Verseit kiadta FERDŐS Dániel (Pest, 1815).

¹⁴ Fáy András

¹⁵ Fáy András

¹⁶ Csokonai Vitéz Mihály: *Az istenek osztozása*

¹⁷ Csokonai Vitéz Mihály Bürger-parafraízisa: *A tolvaj isten, vagy az a crimen raptus*

¹⁸ A költemény valójában Bányai József ismert diákköltő szatirája

¹⁹ Csokonai

²⁰ Kovács József

²¹ Csokonai Vitéz Mihály

²² Kiss Áron (1788–1834), Szatmár megyei lelkész, a Mondolat-perben Kőlcsey és Kazinczy ellenfele, horatiusi ódáit Kőlcsey is méltatta.

a' szelekről – Bár sokan azt tartják, hogy szép meghalni a hazáért – Pénze, ha nincs az Okos semmit sem nyerhet okokkal – Mézet gyűjt, táplál, gyógyít, gyertyája világít – [Összesen 15 sor].

[31.] 113. A' Magyarhoz. [Ks] Bátran előre Magyarom [88 sor] Gr. Teleki Domokos Által.²³ L. Társalkodó 30.sz.a.Pest Apr. 14. 1832.

[32.] 119. Emlékezet. [Ks] A' helyett, hogy vissza bájolod [6 sor] Szemere.²⁴

[33.] 119. Ősi Törvények. [Ks] A' Nemzetnek Teste a' Nép [8 sor] Kisfaludy Sándor.

[34.] 120. A' Rény nem retteg. [Ks] Nézd a' dicső Rény, s tiszta erős kebel [4 sor] Hutter.²⁵

[35.] 120. Férj és Nő. [Ks] A' Férj fennkölt, tüzes legyen [8 sor]

[36.] 121. A' Túdós. [Ks] A' Bölcs kebeléből szívét ki szakasztja [6 sor] Berzsenyi.

[37.] 121. Él az Idővel. [Ks] Élünk, élünk a jelennek [6 sor].

[38.] 121. Die neue Zeit. [Ks] Es ware ein citel und vergeblich Wagen [4 sor]

[39.] 122. Az állat és az Ember. [Ks] A' Fenevadak is együvé férkeznek, [8 sor] Kohári.²⁶

[40.] 122. Késő megbánás. [Ks] Hív szívünk csendesebb intésit nem halljuk [6 sor] Berzsenyi.

[41.] 123. Igazság. [Ks] Méltatlanoknak még soha nem leve [8 sor] Kazinczy.

[42.] 123. Nefelejcs Koszorú. [Ks] E' Koszorút ékesítő [4 sor] Chyk.²⁷

[43.] 123. A' Szerelem és Barátság. [Ks] Lidike! A' Szerelem olyan, mint reggel az árnyék [4 sor] Vitkovics.

[44.] 124. Erény. [Ks] Erény! Csak a' te nyomdokodon lehet [4 sor] Dayka.

[45.] 124. A' Bölcs. [Ks] A' Bölcs ki szegett célja felé siet, [4 sor] Virág.

[46.] 124. Szerencse. [Ks] Rossz törvényt tart a' Szerencse [8 sor] Kisfaludy Sándor.

[47.] 125. Igaz-e? hogy: Solatium est miseris socios habuisse malorum. [Ks] Non e ver, che sia contento [6 sor] Metastasio.

[48.] 125. Magyarúl ugyan ez. [Ks] Nem igaz, hogy a' keservteli [6 sor] Szabólczy.

[49.] 126. Hévmérő [Ks] Milly melegült Levegőnk? Hévmérőnk tünteti szembe, [4sor] Kulcsár István.²⁸

[50.] 126. Özvegy. [Ks] Elmaradás, te vagy a' keserű, ah együtt halni, [4 sor] Kazinczy.

[51.] 126. Hová? [Ks] A' Csermelyke siet, de háová? Nincs tudva előttünk. [2 sor] Szentmiklósy.²⁹

[52.] 126. A' Szeretethez. [Ks] Ah! Hol, szent Szeretet! Lelked uralkodik, [4 sor] Hutter.³⁰

²³ Gróf Teleki Domokos (1810–1876), a 30-as, 40-es években rendszeresen publikált költeményeket a Társalkodóban.

²⁴ Szemere Pál

²⁵ Hutter Antal (1797–1863) piarista tanár, a reformkori hazafias költészet művelője.

²⁶ Kohári István (1649–1731.)

²⁷ Chyk Mihály, a gyűjtemény összeállítója.

²⁸ Kulcsár István (1760–1828), lapszerkesztő, irodalomtörténész, Mikes Leveleskönyvének kiadója, a Hazai Tudósítások, majd a Hazai és Külföldi Tudósítások alapító szerkesztője.

²⁹ Szentmiklósy Alajos (1793–1849) egri jogász, 1815-től jelentek meg versei a korabeli folyóiratokban. Az 1820-as években epigrammái miatt polémiába keveredett Bajzával. VELLEDDITS Lajos, Szentmiklósy bökversei. It 1916.

³⁰ Hutter Antal

- [53.] 127. *Jövendő.* [Ks] *Tűnő éltém rövidségét* [6 sor] *Berzsenyi.*
- [54.] 127. *Bóldogság.* [Ks] *Az Ész, 's a' szív – ez a' kettő* [8 sor] *Gr. Teleki Ferencz.*³¹
- [55.] 128. *Egy részeg észrevétele.* [Ks] *Mit? Hazudik, ki hiszi Földünket's Csillagainkat* [4 sor] *Hutter.*
- [56.] 128. *Percz.* [Ks] *Az embernek szerencséje* [8 sor] *Kisfaludy Sándor.*
- [57.] 128. *Fő Nyereség.* [Ks] *Kétes harcok után az ember fő nyeresége* [2 sor] *K.*
- [58.] 129. *Remény.* [Ks] *Kéklő Lepelben messze jár* [7 sor] *Kölcsey*³²
- [59.] 129. *Emberszív.* [Ks] *Szeret, és nem tudja okát,* [8 sor] *Kisfaludy Sándor.*
- [60.] 130. *Ifjúság.* [Ks] *Barátom! Futva fut éltünk szép szakasza,* [4 sor] *Kis János.*³³
- [61.] 130. *Ifjú's Öregkor.* [Ks] *Örül az Ifjúság érzékeny tüzének,* [7 sor] *Ányos.*³⁴
- [62.] 130. *Az Igazságszerető.* [Ks] *Nem vagyok a hjdán, se Jelen csupa vak követője* [2 sor] *K.k. Egerből.*
- [63.] 131. *Magyar Királytisztelet* [Ks] *A' Magyar hív Királyáért* [8 sor] *Kisfaludy Sándor.*
- [64.] 131. *Tiszta régi Magyar szeretet.* [Ks] *Szép volt a' hajdan együgyű szerelem* [4 sor] *Közlé: Révai Miklós.*
- [65.] 131. *A' Kezdő Küszdő.* [Ks] *Kezdeni dicséret, nem kezdeni szenny, 's henye restség,* [2 sor] *Fáy András.*
- [66.] 132. *Bóldogság.* [Ks] *Hogy vágyhat az Ember világ kincseire,* [4 sor] *Barcsai.*³⁵
- [67.] 132. *Az Erény Bajnoka.* [Ks] *Mint a' Tenger hullámi közt* [8 sor] *K.k. Egerből.*
- [68.] 132. *Enyészet.* [Ks] *A' Legszebb Fának is gyökerén féreg rág* [2 sor] *Kis János.*
- [69.] 133. *Rejtett szó.* [Ks] *Elsőm hárma csak keserű* [10 sor] *K.k. Egerből.*
- [70.] 133. *Magyar virtus szeretet.* [Ks] *Nem félelemből áldozik e sereg:* [4 sor] *Virág.*³⁶
- [71.] 134. *Potrohosira.* [Ks] *Azt mondják Potrohosinál* [8 sor] *Lovász Imre.*³⁷
- [72.] 134. *A' telljes győzelem.* [Ks] *Le tiprottad ellened* [8 sor] *K.k. Egerből.*
- [73.] 135. *A' Hit.* [Ks] *Az Égi szent Hit mennyei balsamot* [4 sor] *Hutter.*
- [74.] 135. *Fohász.* [Ks] *Hová lettek életemnek* [8 sor] *K.k. Egerből.*
- [75.] 135. *Chimaera.* [Ks] *Ante Leo, retroque Draco, mediumque Capella* [2 sor].
- [76.] 136. *Nagyravágás.* [Ks] *A'ki sokat kíván, az többnyire csak keveset nyer* [4 sor] *Kisfaludy.*
- [77.] 136. *A' szerény.* [Ks] *Hódol az érdemnek, 's nem tudja, nem érzi magát* [2 sor] *Szentmiklósy.*
- [78.] 136. *A' jobb élet előérzése.* [Ks] *Minden földi csak tünemény* [6 sor] *Gr. Teleki Ferencz.*

³¹ Teleki Ferenc gróf (1790–1853), régi magyar költészet, Janus Pannonius kutatója.

³² Kölcsey: *Remény, emlékezet* c. versének 3. strófája

³³ Kis János (1770–1846) Kazinczy barátja, versei gyakran bukkannak fel a kéziratos gyűjtemények lapjain.

³⁴ Ányos Pál

³⁵ Barcsay Ábrahám (1742–1806) testőrírő.

³⁶ Virág Benedek

³⁷ Lovász Imre

[79.] 136. *Intés*. [Ks] *Szép Nem! Már ha szeretsz hevedet lobbancsd, de csak egynek* [2 sor] R-nyi. K. Eperjes.

[80.] 137. *A' valódi Szabadság*. [Ks] *Drága szabadsággal mért kérkedsz balga Halandó?* [4 sor] K.k. Egerből.

[81.] 137. *A magyar Uracsra*. [Ks] *Van pedrett bajszod, kucsmád, van himre ki-varrott* [4 sor] K.k. Egerből.

[82.] 137. *Crucifixi superinscriptio* [Ks] *Christum non istum, sed Christum crede peristum* [2 sor] *Fragopolis in Calvaria*

[83.] 138. *Kenyérféltés*. [Ks] *Irigy a' Hangász Hangászra, Szegény Szegényre*, [2 sor].

[84.] 138. *Bátorság és Igazság*. [Ks] *A' Bátorság az Igazság* [6 sor].

[85.] 138. *Halászat*. [Ks] *Az élet nagy tengerének* [8 sor] *Ferge István*.

[86.] 139. *Ifjúság*. [Ks] *Az Ifjúság gyönyörű Kor* [8 sor] *Kisfaludy Sándor*.

[87.] 139. *Hív Barát ritka madár*. [Ks] *Hogy a' Fenyő Czedrushoz ér* [4 sor] *Gr. Teleki Ferencz*.

[88.] 140. *Az összes erő*. [Ks] *Kis dolog is gyakran nagy czélt okoz a' sokaságnál* [4 sor] *Kisfaludy*.

[89.] 140. *Ki az igaz Magyar?* [Ks] *Magyar az, ki szép Hazáját* [6 sor].

[90.] 140. *Pompa's Ék elmúlik*. [Ks] *Egy történet repülése* [4 sor] *Kölcsey*.³⁸

[91.] 141. *A' Korcs Maradékhoz*. [Ks] *Elődid dicső rényeit* [8 sor] *Szegényfi Péter V...ról*.

[92.] 141. *Himfy*. [Ks] *Te a' csudát újjá tevéd közöttünk*. [4 sor] *Kazinczy*.

[93.] 142. *Vándorpályám*. [Ks] *Rablánczok a' földi szennyvedések* [4 sor] *Berzsenyi*.

[94.] 142. *Aphorismusok*. [négy sor próza] *L. Társalkodó. Pest Apr. 30. 1826. 35.*

sz. a.

[95.] 143. *Emelkedés*. [Ks] *Törekedjél, bár ha nehéz*, [7 sor] *Gr. Teleki Ferencz*.

[96.] 143. *Magyar köznépi ipar* [8 sor próza].

[97.] 144. *Élők és holtak bírái – Politicus ember* [5 sor próza].

[98.] 145. *Emlék vwrswk' s Irások*. [Ks] *Egy szerető igaz szívet* [8 sor] *Chyk Balsay Bora Hügának 1837*.

[99.] 145. *Emlék Vers*. [Ks] *Zordon éltünk bús folyamát* [8 sor] *K.J.*³⁹

[100.] 145. *Emlék Vers*. [Ks] *Három kincset keress*: [2 sor] *H.K.*

[101.] 146. *Emlék Irat*. [5 sor próza].

[102.] 146. *Emlék Vers*. [Ks] *Nézd a' Rózsát! Egy kietlent* [8 sor] *K.J.*⁴⁰

[103.] 146. *Emlék Vers*. [Ks] *Élj boldogúl az életben!* [4 sor] *H.K.*

[104.] 147. *Újoncz állítási Népdal*. [Ks] *Falu Háza gadorában* [32 sor] *L. Társalkodó. Pest. Febr. 20. 1836. 15.sz. a.*

[105.] 149. *Barátság's Szerelem*. [Ks] *Minden virágát életemnek* [18 sor] *Kölcsey inkább Berzsenyi*.

[106.] 150. *Az élet csak zarándokság*. [Ks] *Ah! De minden csak mulandó* [4 sor]

[107.] 150. *A' jelenkor jelleme*. [4 sor próza].

[108.] 151. *Tavaszkor*. [Ks] *A' kemény Télnek hava már eloszlott* [32 sor] *Virág*.⁴¹

[109.] 153. *A' Szerencséhez*. [Ks] *De Istenleni még úgy se foglak*. [56 sor]. *V.N.F.*⁴²

³⁸ Kölcsey: *Vanitatum Vanitas*

³⁹ Kovács József

⁴⁰ Kovács József

⁴¹ Virág Benedek

- [110.] 157. *Vigasztaló*. [Ks] *Csendre vágy a' hit zajos Égeumban* [36 sor] *Virág*.
 [111.] 159. *A' Fantáziához*. [Ks] *Fenn leebegő szárnyaiddal* [60 sor] *Gr. Teleky Ferencz Pázmáson*.
 [112.] 163. *Vanitatum vanitas*. [Ks] *Itt az írás forgassátok* [72 sor] *Kölcsey Fer.*
 [113.] 168. *Élet Philosophia*. [Ks] *Én is örömmre születtem* [60 sor] *Berzsenyi Dani.*
 [114.] 172. *Osztály Részem*. [Ks] *Partra szállottam. Levonom vitorlám*, [24 sor]⁴³
 [115.] 174. *Élj az idővel*. [Ks] *Használd a' napokat, 's a' mi jelen vagyom* [8 sor].⁴⁴
 [116.] 175. *A' Szerelem*. [Ks] *Mi a' földi élet minden ragyogványa* [28 sor].⁴⁵
 [117.] 177. *Militat omnis amans*. [Ks] *Ha katonáskodnak minden szerelmesek* [102 sor].
 [118.] 184. *A' Temető*. [Ks] *Elrémülve tekint oh Temető reád* [32 sor] *Berzsenyi*.
 [119.] 186. *Melencholia*. [Ks] *Te a' setét erdők vadonjain* [24 sor] *Berzsenyi*.
 [120.] 188. *A' közelítő Tél*. [Ks] *Hervad már ligetünk, 's diszei hullanak*, [24 sor] *Berzsenyi*.
 [121.] 190. *Régi Magyar Hívtség*. [Ks] *Egy Istenért, egy Hazáért* [24 sor].
 [122.] 192. *Vigasztalás*. [Ks] *Mindég csak sírsz? Csak bús siralomra* [40 sor].⁴⁶
 [123.] 195. *A' Felkölt Nemességhez. A' szombathelyi Táborban 1797*. [Ks] *Él még nemzetem Istene*. [42 sor]⁴⁷
 [124.] 198. *Barátimhoz*. [Ks] *Már már félre teszem Lesbosi Lantomat* [21 sor]⁴⁸
 [125.] 200. *Az Élet dele*. [Ks] *Felhágsz élted napja eged délpontjára* [20 sor]⁴⁹
 [126.] 201. *Az Ulmai Ütközet. 1805. Oct. 14*. [Ks] *Mit hallok Árpád Honja határain* [32 sor].⁵⁰
 [127.] 203. *A' Felkölt Nemességhez. 1805*. [Ks] *Mint majd midőn láng szárnyakon eljövend* [56 sor].⁵¹
 [128.] 207. *Barátimhoz*. [Ks] *Én is éreztem, 's tüzesen szerettem* [32 sor].⁵²
 [129.] 209. *Foházkodás*. [Ks] *Isten! Kit a' Bölcs lángesze fel nem ér* [28 sor].⁵³
 [129.] 211. *Élj a' jelenmel*. [Ks] *Ember éljed a' Jelennek* [64 sor] *Szenvey*.⁵⁴
 [130.] 215. *A' Temetőben andalgó*. [Ks] *Melly tiszta csend övedz holtak hazája!* [14 sor] *Szenvey*.
 [131.] 216. *Hazámhoz*. [Ks] *Szép hazámnak szent határa!* [96 sor] *Szenvey*.
 [132.] 222. *Kétféle Nagyság*. [Ks] *Az emberi nagyság kettő ide alatt* [36 sor].
 [133.] 224. *A' Barátság ereje*. [Ks] *A' Halál is édes érzés* [40 sor] *Guzmics Izidor*.⁵⁵
 [134.] 227. *Búcsúzás a' szülő földtől*. [Ks] *Messze sötétedik más a' Ság teteje*, [36 sor] *Berzsenyi*.⁵⁶

⁴² Vályi Nagy Ferenc (1765–1820) a sárospataki kollégium tanára, költő.

⁴³ Berzsenyi Dániel

⁴⁴ Berzsenyi Dániel: *Horác* (részlet).

⁴⁵ Berzsenyi Dániel

⁴⁶ Berzsenyi Dániel

⁴⁷ Berzsenyi Dániel

⁴⁸ Berzsenyi Dániel

⁴⁹ Berzsenyi Dániel

⁵⁰ Berzsenyi Dániel

⁵¹ Berzsenyi Dániel

⁵² Berzsenyi Dániel

⁵³ Berzsenyi Dániel

⁵⁴ Szenvey József (eredetileg Kvcicola volt a családi neve) hírlapíró, szerkesztő, (1800–1857), költeményei és fordításai többnyire az Aurórában, a Társalkodóban, stb. jelentek meg.

⁵⁵ Guzmics Izidor (1786–1839), Kazinczy körének sokoldalú támogatója.

[135.] 229. *A' Szerelemhez.* [Ks] *Bájos szent részegsége* [112 sor] *Gr. Teleki Ferencz.*

[136.] 236. *Barátomhoz.* [Ks] *Imé lassanként le foly a' Virágkor,* [24 sor]⁵⁷

[137.] 238. *Barátnémhoz.* [Ks] *Tudom, hogy a' szív nem vigyáz tanácsra* [65 sor] *Berzsenyi.*

[138.] 242. *A' Képzülethez.* [Ks] *Szálj Képzület, szálj rózsza fátyolodban* [32 sor] *Kölcsey.*

[139.] 244. *Magyar Nemzeti Ének.* [Ks] *A' Nemzetnek teste a' Nép,* [48 sor] *Kisfaludy Sándor.*

[140.] 248. *Sétálási fantáziám.* [Ks] *Búsongó magány! Agg fenyőid* [80 sor] *Gr. Teleki Ferencz.*

[141.] 253. *A' Bóldogság vágya.* [Ks] *Minden ember szeme előtt* [88 sor] *Gr. Teleki Ferencz.*

[142.] 259. *Csata Dal.* [Ks] *Harsog a' Trombita Lóra Vitéz* [32 sor] *Gr. Teleki Ferencz.*

[143.] 261. *Wesselényi Hamvaihoz.* [Ks] *Leomlom én is szent porodon Nemes!* [52 sor]⁵⁸

[144.] 265. *A' Csermelyhez.* [Ks] *Óh Csermely! Arra térsz látom* [32 sor]⁵⁹

[145.] 267. *Esdeklő szerelem.* [Ks] *Im a' Nap le ereszkedik* [40 sor]⁶⁰

[146.] 270. *Lollihoz.* [Ks] *Lolli! Deli kellemiddel* [36 sor].⁶¹

[147.] 272. *Az Halál.* [Ks] *A' Gonosznak és gyáva szíveknek* [44 sor].⁶²

[148.] 275. *A' Mulandóság.* [Ks] *Hol a' mohos szirt öbléből* [96 sor].⁶³

[149.] 281. *Vigasztalás.* [Ks] *Mindig csak sírsz? Csak bús siralomra* [40 sor].

[150.] 284. *A' Reggel.* [Ks] *Nézd a' Napnak derülő sugára* [32 sor].⁶⁴

[151.] 286. *Az én Kegyesem.* [Ks] *Az én Kegyesem nem Nemes* [21 sor].⁶⁵

[152.] 287. *Lillihez.* [Ks] *Jer Lilli! Nézd langyos szellők* [72 sor].⁶⁶

[153.] 292. *A' Pesti Magyar Társasághoz 1815.* [Ks] *Ki kétli 's kérdi, hogy csak a' dicső Ész* [99 sor]⁶⁷

[154.] 297. *Döbrentei Gáborhoz.* [Ks] *Ne véld Barátom, hogy nyugalmamat* [98 sor].⁶⁸

[155.] 302. *Dukai Takács Judithoz 1815.* [Ks] *Hogy a' szeliden érző szép nemet* [105 sor].⁶⁹

[156.] 308. *Lyánykák vigyázatok.* [Ks] *Drága kedves leányka* [16 sor].

[157.] 309. *Emlékezet.* [Ks] *Ismét egy boldog érzet* [14 sor].

[158.] 310. *Boldog pár.* [Ks] *Egy titkos ah felém 's egy elpirulat* [14 sor].

[159.] 311. *Himfy.* [Ks] *Szökdelve, mint hullám közt a' halak* [14 sor].

⁵⁶ Berzsenyi Dániel: *Búcsúzás a Kemenes-Aljától.*

⁵⁷ Berzsenyi Dániel

⁵⁸ Berzsenyi Dániel

⁵⁹ Berzsenyi Dániel

⁶⁰ Berzsenyi Dániel

⁶¹ Berzsenyi Dániel

⁶² Berzsenyi Dániel: *A halál.*

⁶³ Berzsenyi Dániel: *Mulandóság.*

⁶⁴ Berzsenyi Dániel

⁶⁵ Berzsenyi Dániel

⁶⁶ Berzsenyi Dániel

⁶⁷ Berzsenyi Dániel

⁶⁸ Berzsenyi Dániel

⁶⁹ Berzsenyi Dániel

- [160.] 312. *Echo*. [Ks] *Halgatsz, 's csak sóhajtásid lengenek*, [14 sor].
- [161.] 313. *Remény*. [Ks] *Szelíden, mint a' szép esttűnemény*, [14 sor].
- [162.] 314. *Remény* [Ks] *Bár e szív* [24 sor].
- [163.] 315. *A' Pipa és az Élet*. [Ks] *Hív társam, dohányos börbönczém!* [14 sor]
- [164.] 316. *Leányi Törvénykék*. [Ks] *Három Leányka ültetett virágot* [15 sor]. *Bajza*.⁷⁰
- [165.] 317. *Kérdések kérdése*. [Ks] *Ha a' Leány akar szeretni* [24 sor].
- [166.] 319. *A' Rab költő*. [Ks] *Volnék mint sas, szabad* [44 sor] *Bajza*.
- [167.] 321. *Csörsz árka*. [Ks.] *Borsod's Heves határán* [244 sor] *Tompa Mihály*.
- [168.] 337. *Komoly beszédek víg Thema felett azoknak a' kik értenek hozzá.... 1842.*
...Motto: Nevetve élj, Is kacagva halj meg. Quid vulva dulcius? Horac. [A vers nincs meg, a gyűjteményből 31 oldal hiányzik]
- [169.] 369. *Kivezetés*. [Ks] *Kinek morálrőf van zsebében* [14 sor] *Tompa Mihály*.
- [170.] 370. *Magyarhoni védegylet*. [Ks] *Váltótörvény Bank nélkül* [20 sor].
- [171.] 371. *Magyar Költők. Őszve szedettek Chyk Mihály által Miskólcson 1846-dik Évben*. [170 magyar költő neve ABC-rendbe szedve].
- [172] 383. *Két Menyasszony*. [Ks] *Gyors ladik repül a' Balatonon* [102 sor] *Tompa Mihály*.
- [173.] I.–X. *Foglalat* [Versek betűrendes mutatója].

⁷⁰ Bajza József